

"Διότι η επιθυμία να διαβάζουμε, όπως όλες οι άλλες επιθυμίες που τέρπουν τη δυστυχισμένη ψυχή μας, επιδέχεται ανάλυση..."

Βιρτζίνια Γουλφ
"Σερ Τόμας Μπράουν", 1923

Εφευρέσεις, ανακαλύψεις, θεωρίες όλη η δραστηριότητα της ανθρωπότητας, αιώνες τώρα, αποτυπώνονται στα βιβλία. Βιβλία χειρόγραφα, έντυπα, ή ψηφιακά, χρυσοποίκιλτα ή δερματόδετα, αιρετικά ή μη όλα μαζί στοιβαγμένα στα ράφια των βιβλιοθηκών. Είτε σπουδαίων και μεγάλων μ' ένα πέπλο μυστηρίου να τις καλύπτει, όπως της Αλεξάνδρειας, είτε μικρότερων και πιο ασήμαντων.

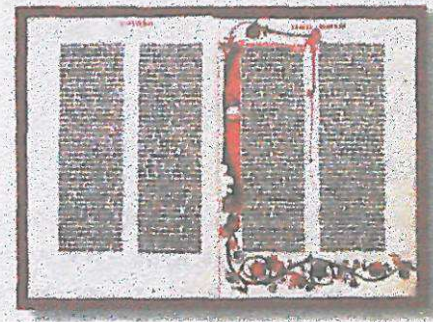
Μια τέτοια μικρή βιβλιοθήκη είναι και η Αιάντειος Δημόσια βιβλιοθήκη Αταλάντης με 17.300 βιβλία στη συλλογή της, πληροφοριακού - ιστορικού - επιστημονικού κλπ. ενδιαφέροντος. Βασικός στόχος της βιβλιοθήκης μας είναι να γίνει πόλος έλξης του μαθητικού και ευρύτερου κοινού της Λοκρίδας ενισχύοντας την φιλαναγνωσία, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία .

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας εκπονούμε το πρόγραμμα «**Από το φτερό και το κοντύλι ως τον ηλεκτρονικό υπολογιστή**», όπου μέσω έντυπου υλικού, βιωματικού εργαστηρίου και των τυπογραφικών μηχανημάτων της ειδικής συλλογής τυπογραφικών μηχανών, που εκτίθενται στη βιβλιοθήκη, επιδιώκουμε τη γνωριμία του αναγνωστικού κοινού, με τον κόσμο του βιβλίου και της γραφής από τη γέννηση του μέχρι και τους τρόπους χρήσης του.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

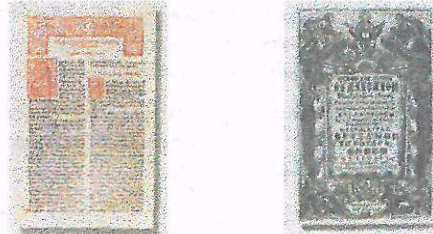
Πριν από την επινόηση και τη **χρήση** της Τυπογραφίας τα βιβλία ήταν λίγα και σπάνια, γιατί ήταν χειρόγραφα. Η παραγωγή ενός Βιβλίου απαιτούσε πολύ χρόνο και η αγορά του πολλά χρήματα. Πρώτοι οι Κινέζοι, τον 6^ο α μΧ εκτυπώνουν πάνω σε **λίθινες** και ξύλινες πλάκες, στις οποίες χαράζουν γράμματα κειμένου. Σε **βιβλίο** Κινέζου γιατρού αναφέρεται ότι ο σιδηρουργός Πι-Τσενκ κατασκεύασε το 1041 κινητά στοιχεία, πήλινα αρχικά και μολύβδινα αργότερα. Ο Γερμανός Γουτεμβέργιος, τον 15^ο α μ Χ., ήταν ο εφευρέτης της μεταλλικής μήτρας. Επινόησε την τυπογραφική μέθοδο στο σύνολο της: μήτρα χυτά στοιχεία, στοιχειοθεσία, χειροκίνητο πιεστήριο και τυπογραφική μηχανή.

Από τα πρώτα βιβλία που τύπωσε ήταν η Βίβλος και το Ψαλτήρι, στη λατινική γλώσσα.

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Το πρώτο ελληνικό τυπογραφείο ιδρύθηκε στη Βενετία στα 1500 μ Χ, από τον Καλλέργη, αλλά και σε άλλες μεγάλες πόλεις Παρίσι, Βιέννη, Λειψία θα ιδρυθούν ελληνικά τυπογραφεία και θα εκδοθούν Βιβλία που θα γίνουν το μέσο διακίνησης επαναστατικών ιδεών και αφύπνισης της εθνικής συνείδησης του υπόδουλου Έλληνα. Στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες της Μολδοβλαχίας ιδρύθηκαν τυπογραφεία κυρίως σε μοναστήρια και μητροπολιτικούς ναούς με σημαντικότερα κέντρα το Βουκουρέστι και το Ιάσιο,

Στον Ελλαδικό χώρο το πρώτο τυπογραφείο δημιουργήθηκε στη Χίο το 1821. Εκεί τυπώθηκε σε δημοτική γλώσσα η Ελληνική Γραμματεία του Βάμβα. Το 1824 εγκαταστάθηκε στην Ύδρα με δωρεά του φιλέλληνα τυπογράφου Διδότου. Σ' αυτό τυπώθηκε η εφημερίδα «Φιλία του Νόμου», που χρησιμοποιήθηκε για τις ανάγκες της Προσωρινής Κυβέρνησης. Πρώτος οργανωτής της δημόσιας τυπογραφίας στην Ελλάδα ήταν ο τυπογράφος Π. Πατρίκιος που είχε αναλάβει την εποπτεία «Τυπογραφίας της Διοικήσεως» (Εθνικό Τυπογραφείο σήμερα).

Μετά την δημιουργία του Ελληνικού κράτους λειτούργησαν τυπογραφεία σε πολλές πόλεις, τα οποία με την πλούσια παραγωγή τους συνέβαλλαν «στη βελτίωση Ελλήνων και κυρίως της νεολαίας»,

βοήθησαν την εδραίωση του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος και έφεραν του Έλληνες κοντά στην ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Μέχρι τη δεκαετία του 1950 η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες, χρησιμοποιούσε παραδοσιακό τρόπο τυπογραφίας, τη **χειροστοιχειοθεσία**. Ο τυπογράφος παίρνει - ένα τα μεταλλικά στοιχεία με το χέρι από την κάσα και τα τοποθετεί στη σειρά για να φτιάξει το κείμενο. Αφού κάνει τις διορθώσεις δίνει το κείμενο για τύπωμα,

Τη δεκαετία του 1950 άρχισαν να χρησιμοποιούνται μηχανικές μέθοδοι για στοιχειοθεσία. Η **λινοτυπία** και η **μονοτυπία**. Στην πρώτη μέθοδο η οποία είναι και πιο γρήγορη η μηχανή χρησιμοποιείται και για την πληκτρολόγηση του κειμένου και για παραγωγή μεταλλικών στοιχείων. Όμως με τη μέθοδο αυτή παράγονται ολόκληρες αράδες και όχι μεμονωμένα γράμματα. Στην μονοτυπία ο τυπογράφος πληκτρολογεί ένα κείμενο στη μηχανή και δημιουργούνται τρύπες σένα ρολό χαρτί. Κάθε τρύπα αντιστοιχεί σε ένα γράμμα. Όταν το ρολό τοποθετηθεί στο ειδικό χυτήριο, τότε ανάλογα με τις τρύπες του χαρτιού, παράγονται αντίστοιχα μεταλλικά στοιχεία / και πέρα ακολουθεί η διαδικασία της χειροστοιχειοθεσίας.

Τη δεκαετία του 1960-1970 άρχισε η χρήση της φωτοστοιχειοθεσίας, τυπογραφικά στοιχεία δεν είναι χυτευμένα σε μέταλλο, αλλά τυπώνονται φωτογραφικά σε χαρτί ή φιλμ,

Την τελευταία δεκαετία, η τυπογραφία ακολούθησε τις εξελίξεις της ηλεκτρονικής εποχής. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής έχει αντικαταστήσει τις τυπογραφικές μηχανές και με τη βοήθεια ενός εκτυπωτή η τυπογραφία έχει μπει στο σπίτι μας.

Μαρδίτσα Ζεκεντέ-Καρέντζου

Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ

Το 1911 στην Αταλάντη ο Δημ. Πισσίκας εκδίδει την εφημερίδα «Λοκρίς», Το τυπογραφείο του βρισκόταν στον κεντρικό δρόμο της Αταλάντης, σε ιδιόκτητο κτήριο, Η εφημερίδα εκδιδόταν μέχρι το 1912, οπότε με την κήρυξη του Ελληνοτουρκικού πολέμου ο Δημ. Πισσίκας επιστρατεύεται και πεθαίνει σε στρατιωτικό νοσοκομείο της Β. Ελλάδας.

Το 1914 ο Βασ Κόκκινος, Μακεδόνας στην καταγωγή, ιδρύει στο παλαιό κτήριο Γεροθανάση το δεύτερο τυπογραφείο της Αταλάντης. Αγοράζει μηχανήματα τα οποία δουλεύουν με τη μέθοδο της χειροστοιχειοθεσίας και κοντά σε αυτόν εκπαιδεύεται ο ανιψιός του Ιωαν. Αθανασίου στον οποίο και περνά το τυπογραφείο.

Ο Ιωάννης, Αθανασίου συνεχίζει να εργάζεται στο κτήριο Γεροθανάση με τα μηχανήματα του Βασιλείου Κόκκινου. Δυστυχώς έντυπο υλικό αυτών των τυπογραφείων δεν σώζονται. Κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής το τυπογραφείο εξακολουθεί να λειτουργεί εκτός από ένα μικρό διάστημα, λίγων μηνών, που έμεινε κλειστό εξ αιτίας των βανδαλισμών που υπέστη από τους κατακτητές.

Στο τυπογραφείο του Αθανασίου εκπαιδεύεται ο Ανάργυρος Ματσούκας από το 1949-1955. Το διάστημα 1955-60 εργάζεται σε τυπογραφεία της Αθήνας και το 1960 που επιστρέφει στην Αταλάντη ανοίγει δικό του τυπογραφείο με τα μηχανήματα του Ιωάννη Αθανασίου.

Ο Αναργ. Ματσούκας μεταστεγάζει το τυπογραφείο στην οδό Κοκκόλα 16, σήμερα πεζόδρομος, και το εκσυγχρονίζει αγοράζοντας μηχανήματα με μηχανικές μεθόδους στοιχειοθεσίας. Τα παλαιά μηχανήματα παραχωρούνται δωρεάν προς έκθεση στην Αιάντειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης όπου και βρίσκονται μέχρι σήμερα και εκτίθενται σε γυάλινες προθήκες (κώδωνες).

Ποδοκίνητο τυπογραφικό πιεστήριο

(Δωρεά προς έκθεση κ. Νικολάου Αναργ. Ματσούκα - Αναγνωστήριο Α. Δ. Β. Αταλάντης)

Χειροκίνητος Σελιδοποιητής

Ο ΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ

1911 ΛΟΚΡΙΣ

Εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα. Εκδιδόταν στο τυπογραφείο του Δημ. Πισσίκα στην Αταλάντη μέχρι το 1912,

1928 ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ «Περιοδικόν των μαθητών του Γυμνασίου»

Όπως και ο τίτλος το λέει ήταν μηνιαίο μαθητικό και λογοτεχνικό περιοδικό σε φύλλο εφημερίδας, ίο οποίο εκδιδόταν από τους μαθητές του Γυμνασίου Αταλάντης για λίγους μήνες. Στην Βιβλιοθήκη της Αταλάντης υπάρχουν φωτοαντίγραφα ορισμένων φύλλων του περιοδικού.

Εκδιδόταν στο Ναύπλιο <Τύποις-Λάμπρου-Ναύπλιον>

1949 ΛΟΚΡΙΚΗ ΗΧΩ

Εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ποικίλης ύλης. Εκδιδόταν από τον Σωτ. Δράκο στο τυπογραφείο του Χ, Περγαμαλή, Μπενάκη 31 Αθήνα, Η έκδοση της διήρκησε από το Μάρτιο του 1949 μέχρι τον Φεβρουάριο του 1950. Στη Βιβλιοθήκη Αταλάντης μπορεί κανείς να δει και να διαβάσει τα είκοσι έξι από τα τριάντα επτά φύλλα αυτής της εφημερίδας.

1987 ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Περιοδική έκδοση των μαθητικών κοινοτήτων της Α' και Β' τάξης, Γενικού Λυκείου Αταλάντης Εκδιδόταν στην Συνεργατική-Τυπογραφική-Λιθογραφική Α.Ε., Καραϊσκάκη 31 Λαμία τα έτη 1987-1988. Τα φύλλα Νο 4 & 6 Βρίσκονται στην Αιάντειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης, στη διάθεση του αναγνωστικού κοινού.

1990 ΤΥΠΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μηνιαία τοπική εφημερίδα ποικίλης ύλης, που εκδιδόταν από τον Νικόλαο Ματσούκα στο τυπογραφείο του Αναργ. Ματσούκα στην Αταλάντη,

2002 ΑΠΟΠΛΟΥΣ

Μηνιαία τοπική εφημερίδα πολιτιστικού περιεχομένου, που εκδίδεται από τον Μουσικό Πολιτιστικό Σύλλογο Αταλάντης, Η έκδοση της, μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2002 και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα

Ανάλογες εκδοτικές προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν από μαθητές ή ιδιώτες και δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτά το πρόγραμμα, λόγω έλλειψης χρόνου, θα παρουσιαστούν κάποια άλλη χρονική στιγμή στο μέλλον,

ΠΗΓΕΣ

- Επετειακό έντυπο Βουλής των Ελλήνων, 500 Χρόνια Έντυπης Παράδοσης του Νέου Ελληνισμού, Αθήνα 2000.
- Λοκρικά Χρονικά, τόμος - χρόνος 3° (Αθήνα 1997, σελ 125-130, Ο ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ 1911-1997* Μ. Χριστόφορου.
- Ανάργυρος Ματσούκας τυπογράφος, συνέντευξη.

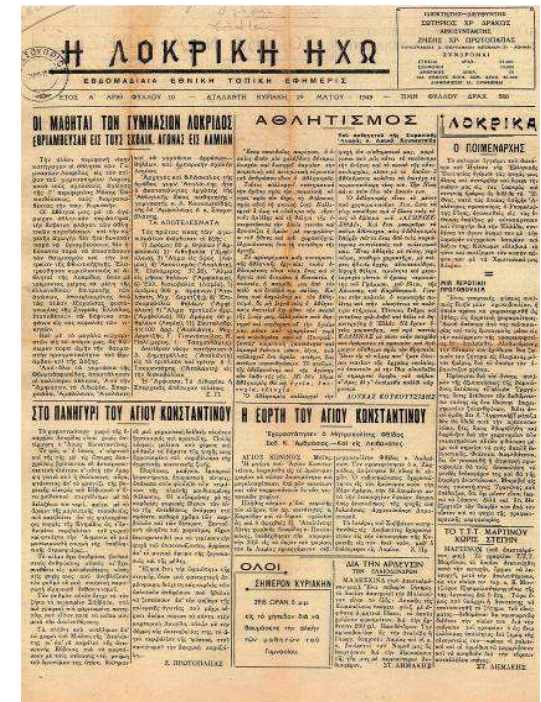
Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Αιάντειος Δημόσια Βιβλιοθήκη Αταλάντης

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

"Από το φτερό και το κοντύλι ως τον ηλεκτρονικό υπολογιστή"

Η ιστορία της ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ στη Λοκρίδα

<http://vvl-atalant.fth.sch.gr>
τηλ. 2233080016

Αταλάντη 2011-2021